

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

RESOLUCIÓ de 25 de juliol de 2017, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual es dicten instruccions per a l'organització i el funcionament de les unitats específiques de comunicació i llenguatge ubicades en centres ordinaris de règim públic que imparteixen ensenyaments de segon cycle d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria per al curs 2017-2018. [2017/7192]

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que l'escolarització de l'alumnat que presenta necessitats educatives especials es regirà pels principis de normalització i inclusió i assegurarà la no-discriminació i la igualtat efectiva en l'accés i la permanència en el sistema educatiu. L'escolarització d'aquest alumnat en unitats o centres d'educació especial només es durà a terme quan les seues necessitats no puguen ser ateses en el marc de les mesures d'atenció a la diversitat dels centres ordinaris.

El Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social, explicita que les persones amb discapacitat tenen dret a una educació inclusiva, de qualitat i gratuïta, en igualtat de condicions que les altres persones; que correspon a les administracions educatives assegurar un sistema educatiu inclusiu en tots els nivells educatius, prestant atenció a la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat amb discapacitat, mitjançant la regulació de suports i ajustos raonables per a l'atenció d'aquells que necessiten una atenció especial d'aprenentatge o d'inclusió, i que l'escolarització d'aquest alumnat en centres d'educació especial o unitats substitutòries d'aquestes només es durà a terme quan, excepcionalment, les seues necessitats no puguen ser ateses en el marc de les mesures d'atenció a la diversitat dels centres ordinaris i prenent en consideració l'opinió dels pares, mares o tutors legals. Així mateix, es realitzaran programes de sensibilització, informació i formació contínua als equips directius, al professorat i als professionals de l'educació, dirigits a la seua especialització en l'atenció a les necessitats educatives especials de l'alumnat amb discapacitat, de manera que puguen comptar amb els coneixements i ferramentes necessàries per a això.

El Decret 39/1998, de 31 de març, del Govern Valencià, d'ordenació de l'educació per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials, preveu que aquest compte amb les ajudes necessàries per a progressar en el seu desenvolupament i procés d'aprenentatge, d'acord amb les seues capacitats, i disposa que la conselleria competent en matèria d'educació podrà determinar centres que escolaritzen preferentment determinat alumnat amb necessitats educatives especials quan la resposta a les seues necessitats requerisca dotacions i equipaments singulars o una especialització difícilment generalitzable. En aquesta atenció educativa es propiciarà, d'una manera especial, la col·laboració dels pares, mares o tutors legals d'aquest alumnat, els quals podran rebre orientació oferida pels serveis corresponents.

L'Ordre de 16 de juliol de 2001, per la qual es regula l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres d'educació infantil (2n cycle) i educació primària, també estableix la possibilitat de crear centres d'escolarització preferent en aquelles situacions on es requerisquen dotacions i equipaments singulars o una especialització professional difícilment generalitzable, i determina les funcions i prioritats d'atenció del personal especialitzat de suport a la inclusió.

L'Ordre de 14 de març de 2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres que imparteixen educació secundària, estableix que la Direcció General d'Ensenyament desenvoluparà els principis organitzatius, l'estructuració dels elements curriculars, la metodologia i les mesures de suport educatiu a aplicar per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials en aules especialitzades.

L'Ordre d'11 de novembre de 1994 de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual s'estableix el procediment d'elaboració del dicta-

Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte

RESOLUCIÓN de 25 de julio de 2017, del secretario autonómico de Educación e Investigación, por la que se dictan instrucciones para la organización y el funcionamiento de las unidades específicas de comunicación y lenguaje ubicadas en centros ordinarios de régimen público que imparten enseñanzas de segundo ciclo de educación infantil, educación primaria y educación secundaria obligatoria para el curso 2017-2018. [2017/7192]

La Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, establece que la escolarización del alumnado que presenta necesidades educativas especiales se regirá por los principios de normalización e inclusión y asegurará la no discriminación y la igualdad efectiva en el acceso y la permanencia en el sistema educativo. La escolarización de este alumnado en unidades o centros de educación especial solo se llevará a cabo cuando sus necesidades no puedan ser atendidas en el marco de las medidas de atención a la diversidad de los centros ordinarios.

El Real decreto legislativo 1/2013, de 29 de noviembre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley general de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social, explicita que las personas con discapacidad tienen derecho a una educación inclusiva, de calidad y gratuita, en igualdad de condiciones que las otras personas; que corresponde a las administraciones educativas asegurar un sistema educativo inclusivo en todos los niveles educativos, prestando atención a la diversidad de necesidades educativas del alumnado con discapacidad, mediante la regulación de apoyos y ajustes razonables para la atención de aquellos que precisan una atención especial de aprendizaje o de inclusión, y que la escolarización de este alumnado en centros de educación especial o unidades sustitutorias de estas solo se llevará a cabo cuando, excepcionalmente, sus necesidades no puedan ser atendidas en el marco de las medidas de atención a la diversidad de los centros ordinarios y tomando en consideración la opinión de los padres, madres o tutores legales. Asimismo, se realizarán programas de sensibilización, información y formación continua a los equipos directivos, al profesorado y a los profesionales de la educación, dirigida a su especialización en la atención a las necesidades educativas especiales del alumnado con discapacidad, de manera que puedan contar con los conocimientos y herramientas necesarias para ello.

El Decreto 39/1998, de 31 de marzo, del Gobierno Valenciano, de ordenación de la educación para la atención del alumnado con necesidades educativas especiales, prevé que este cuente con las ayudas necesarias para progresar en su desarrollo y proceso de aprendizaje, de acuerdo con sus capacidades, y dispone que la conselleria competente en materia de educación podrá determinar centros que escolaricen preferentemente determinado alumnado con necesidades educativas especiales cuando la respuesta a sus necesidades requiera dotaciones y equipamientos singulares o una especialización difícilmente generalizable. En esta atención educativa se propiciarà, de una manera especial, la colaboración de los padres, madres o tutores legales de este alumnado, los cuales podrán recibir orientación ofrecida por los servicios correspondientes.

La Orden de 16 de julio de 2001, por la que se regula la atención educativa al alumnado con necesidades educativas especiales escolarizado en centros de educación infantil (2.º ciclo) y educación primaria, también establece la posibilidad de crear centros de escolarización preferente en aquellas situaciones donde se requieran dotaciones y equipamientos singulares o una especialización profesional difícilmente generalizable, y determina las funciones y prioridades de atención del personal especializado de apoyo a la inclusión.

La Orden de 14 de marzo de 2005, de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, por la que se regula la atención educativa al alumnado con necesidades educativas especiales escolarizado en centros que imparten educación secundaria, establece que la Dirección General de Enseñanza desarrollará los principios organizativos, la estructuración de los elementos curriculares, la metodología y las medidas de apoyo educativo a aplicar para la atención del alumnado con necesidades educativas especiales en aulas especializadas.

La Orden de 11 de noviembre de 1994, de la Conselleria de Educación y Ciencia, por la que se establece el procedimiento de elabora-

men per a l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials, i l'Ordre de 15 de maig de 2006, per la qual s'estableix el model d'informe psicopedagògic i el procediment per a la seua formalització, regulen els criteris, supòsits i procediments per a determinar l'escolarització i orientar la resposta educativa de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Dins d'aquest marc normatiu i amb l'objecte de facilitar una resposta especialitzada a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de trastorn de l'espectre autista (TEA) en un context de major normalització i inclusió, es van crear en alguns centres ordinaris, amb caràcter experimental, les unitats específiques de comunicació i llenguatge. Aquest alumnat presenta, en diferent grau d'afectació, dificultats significatives en l'àmbit de la comunicació i la interacció social, així com patrons restrictius i repetitius de comportament, interessos o activitats, que requereixen una intervenció educativa específica que s'adeqüe a les seues característiques singulars i garantisca l'accés, la participació i l'aprenentatge en igualtat d'oportunitats dins el sistema educatiu.

Les unitats específiques de comunicació i llenguatge han anat evolucionant fins al moment actual, en què, des d'una perspectiva més inclusiva, han de reconceptualitzar-se com un recurs integrat en el centre del qual formen part que contribuïssa a la transformació d'aquest en un centre inclusiu de referència per a l'atenció a l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista. Per a aconseguir aquest objectiu, resulta imprescindible el lideratge de l'equip directiu, la implicació i formació de tot el professorat, la participació de la comunitat educativa, l'obertura del centre al seu entorn i l'adopció de cultures, polítiques i pràctiques inclusives.

Per tot això, i en virtut de les competències atribuïdes en el Decret 155/2015, de 18 de setembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, el secretari autonòmic d'Educació i Investigació resol:

Aprovar les instruccions que regulen l'organització i funcionament de les unitats específiques de comunicació i llenguatge ubicades en centres ordinaris de règim públic que imparteixen ensenyaments de segon cycle d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria per al curs 2017-2018.

ÍNDIX

- Primer. Definició de les unitats específiques de comunicació i llenguatge
- Segon. Destinatari
- Tercer. Objectius
- Quart. Modalitats d'escolarització
- Cinqué. Ràtios
- Sisé. Procediment d'escolarització
- Seté. Personal
- Huité. Organització del centre
- Nové. Pla d'actuació personalitzat
- Desé. Adaptacions d'accés: sistemes de comunicació i equipament material
- Onzé. Avaluació de l'alumnat i permanència
- Dotzé. Transició entre etapes i orientació
- Tretzé. Coordinació
- Catorzé. Formació del professorat i sensibilització de la comunitat educativa
- Quinzé. Avaluació i seguiment de les unitats específiques de comunicació i llenguatge
- Setzé. Habilitació de les unitats específiques de comunicació i llenguatge
- Desseté. Calendari d'aplicació
- Dihuité. Disposicions supletòries

Primer. Definició de les unitats específiques de comunicació i llenguatge

1.1. Les unitats específiques de comunicació i llenguatge s'entenen com un recurs especialitzat integrat en els centres ordinaris, que combinen les funcions de suport a l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i d'assessorament al professorat i a les famílies en la intervenció amb aquest alumnat. A més, han de contribuir a la transformació dels centres en els quals estan ubicades en centres inclusius que donen una

respuesta especializada al alumnado con necesidades educativas especiales, y la Orden de 15 de mayo de 2006, por la que se establece el modelo de informe psicopedagógico y el procedimiento para su formalización, regulan los criterios, supuestos y procedimientos para determinar la escolarización y orientar la respuesta educativa del alumnado con necesidades educativas especiales.

Dentro de este marco normativo y con el objeto de facilitar una respuesta especializada al alumnado con necesidades educativas especiales derivadas de trastorno del espectro autista (TEA) en un contexto de mayor normalización e inclusión, se crearon en algunos centros ordinarios, con carácter experimental, las unidades específicas de comunicación y lenguaje. Este alumnado presenta, en diferente grado de afectación, dificultades significativas en el ámbito de la comunicación y la interacción social, así como patrones restrictivos y repetitivos de comportamiento, intereses o actividades, que requieren una intervención educativa específica que se adecue a sus características singulares y garantice el acceso, la participación y el aprendizaje en igualdad de oportunidades dentro del sistema educativo.

Las unidades específicas de comunicación y lenguaje han ido evolucionando hasta el momento actual, en el cual, desde una perspectiva más inclusiva, deben reconceptualizarse como un recurso integrado en el centro del que forman parte que contribuya a la transformación de este en un centro inclusivo de referencia para la atención al alumnado con trastorno del espectro autista. Para conseguir este objetivo, resulta imprescindible el liderazgo del equipo directivo, la implicación y formación de todo el profesorado, la participación de la comunidad educativa, la apertura del centro a su entorno y la adopción de culturas, políticas y prácticas inclusivas.

Por todo ello, y en virtud de las competencias atribuidas en el Decreto 155/2015, de 18 de septiembre, del Consell, por el que se aprueba el Reglamento orgánico y funcional de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, el secretario autonómico de Educación e Investigación resuelve:

Aprobar las instrucciones que regulan la organización y funcionamiento de las unidades específicas de comunicación y lenguaje ubicadas en centros ordinarios de régimen público que imparten enseñanzas de segundo ciclo de educación infantil, educación primaria y educación secundaria obligatoria para el curso 2017-2018.

ÍNDICE

- Primero. Definición de las unidades específicas de comunicación y lenguaje
- Segundo. Destinatarios
- Tercero. Objetivos
- Cuarto. Modalidades de escolarización
- Quinto. Ratios
- Sexto. Procedimiento de escolarización
- Séptimo. Personal
- Octavo. Organización del centro
- Noveno. Plan de actuación personalizado
- Décimo. Adaptaciones de acceso: sistemas de comunicación y equipamiento material
- Undécimo. Evaluación del alumnado y permanencia
- Decimosegundo. Transición entre etapas y orientación
- Decimotercero. Coordinación
- Decimocuarto. Formación del profesorado y sensibilización de la comunidad educativa
- Decimoquinto. Evaluación y seguimiento de las unidades específicas de comunicación y lenguaje
- Decimosexto. Habilitación de las unidades específicas de comunicación y lenguaje
- Decimoséptimo. Calendario de aplicación
- Decimooctavo. Disposiciones supletorias

Primero. Definición de las unidades específicas de comunicación y lenguaje

1.1. Las unidades específicas de comunicación y lenguaje se entienden como un recurso especializado integrado en los centros ordinarios, que combinan las funciones de apoyo al alumnado con trastorno del espectro autista y de asesoramiento al profesorado y a las familias en la intervención con este alumnado. Además, deben contribuir a la transformación de los centros en los que están ubicadas en centros inclusivos

resposta de qualitat a les necessitats educatives de l'alumnat i dinamitzen el canvi en les seues cultures, polítiques i pràctiques.

1.2. Per les seues característiques facilitadores de la inclusió i pel perfil de l'alumnat que hi escolaritzen, no podran ser considerades com a unitats substitutòries dels centres d'educació especial.

Segon. Destinatari

2.1. És destinatari de l'escolarització en les unitats específiques de comunicació i llenguatge l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista amb afectació moderada o greu que requereix suports intensius i especialitzats durant la major part de la seua jornada escolar, però disposa d'un nivell mínim d'autonomia i de competència personal i social en relació a la seua edat que facilite la seua inclusió en un centre ordinari.

2.2. No és destinatari d'aquestes unitats l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista que presenta necessitats educatives que puguen ser ateses amb les mesures i els suports generals o específics disponibles en la modalitat ordinària ni l'alumnat que requereix suports d'alta intensitat, ajustos curriculars molt significatius i que presenta limitacions importants en la conducta adaptativa que dificulte la seua inclusió en un centre ordinari.

2.3. A més de l'alumnat, també n'és beneficiari el centre en el seu conjunt i la comunitat educativa, tot considerant que els professionals assignats a aquesta tenen funcions d'assessorament, formació i sensibilització que influeixen en tot el centre i promouen el canvi en les seues cultures, polítiques i pràctiques.

Tercer. Objectius

3.1. Els objectius de les unitats específiques de comunicació i llenguatge són els següents:

a) Oferir una resposta educativa especialitzada a les necessitats educatives especials de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista, mitjançant la intervenció directa amb aquest alumnat i l'assessorament als professionals que hi intervien i a les famílies.

b) Coordinar la intervenció, l'avaluació i el seguiment d'aquest alumnat, conjuntament amb la resta de professionals del centre.

c) Servir com a aula de recursos per la resposta educativa a l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista, oberta al centre i a la comunitat educativa.

d) Participar, amb el lideratge de l'equip directiu i el conjunt de la comunitat educativa, en la identificació de les barreres a la inclusió, i en el disseny, implementació i avaluació d'estratègies que possibiliten la participació, l'accés i l'aprenentatge de tot l'alumnat.

e) Col·laborar en la detecció de necessitats de formació del professorat del centre en l'àmbit de la intervenció amb l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista, i en la planificació i/o realització d'actuacions informatives i de sensibilització dirigides a tota la comunitat educativa.

f) Col·laborar amb el professorat i el personal especialista d'orientació educativa en l'assessorament a les famílies de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista, fomentar la seua participació en el centre i en la presa de decisions educatives que afecten les seues filles o els seus fills.

g) Conscienciar i sensibilitzar a la comunitat educativa sobre les característiques i necessitats especials de les persones amb discapacitat en general i, en particular, de les persones amb trastorn de l'espectre autista i altres trastorns greus de la comunicació.

3.2. Per a aconseguir aquests objectius, resulta imprescindible el lideratge de l'equip directiu, la implicació i formació de tot el professorat, la participació de la comunitat educativa, el treball en equip, l'obertura de la unitat específica al centre i al seu entorn i l'adopció de cultures, polítiques i pràctiques inclusives.

Quart. Modalitats d'escolarització

4.1. En els centres ordinaris que disposen d'unitats específiques de comunicació i llenguatge, l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista podrà estar escolaritzat en alguna de les dues modalitats següents:

a) En unitat específica de comunicació i llenguatge, tot considerant que en cap cas podrà escolaritzar-se una alumna o un alumne en la unitat específica a temps total.

vos que den una respuesta de calidad a las necesidades educativas del alumnado y dinamicen el cambio en sus culturas, políticas y prácticas.

1.2. Por sus características facilitadoras de la inclusión y por el perfil del alumnado que escolarizan, no podrán ser consideradas como unidades sustitutorias de los centros de educación especial.

Segundo. Destinatarios

2.1. Es destinatario de la escolarización en las unidades específicas de comunicación y lenguaje el alumnado con trastorno del espectro autista con afectación moderada o grave que requiere apoyos intensivos y especializados durante la mayor parte de su jornada escolar, pero dispone de un nivel mínimo de autonomía y de competencia personal y social en relación a su edad que facilite su inclusión en un centro ordinario.

2.2. No es destinatario de estas unidades el alumnado con trastorno del espectro autista que presenta necesidades educativas que puedan ser atendidas con las medidas y los apoyos generales o específicos disponibles en la modalidad ordinaria ni el alumnado que requiere apoyos de alta intensidad, ajustes curriculares muy significativos y que presenta limitaciones importantes en la conducta adaptativa que dificulte su inclusión en un centro ordinario.

2.3. Además del alumnado, también es beneficiario el centro en su conjunto y la comunidad educativa, considerando que los profesionales asignados a esta tienen funciones de asesoramiento, formación y sensibilización que influyen en todo el centro y promueven el cambio en sus culturas, políticas y prácticas.

Tercero. Objetivos

3.1. Los objetivos de las unidades específicas de comunicación y lenguaje son los siguientes:

a) Ofrecer una respuesta educativa especializada a las necesidades educativas especiales del alumnado con trastorno del espectro autista, mediante la intervención directa con este alumnado y el asesoramiento a los profesionales que intervienen y a las familias.

b) Coordinar la intervención, la evaluación y el seguimiento de este alumnado, conjuntamente con el resto de profesionales del centro.

c) Servir como aula de recursos para la respuesta educativa al alumnado con trastorno del espectro autista, abierta al centro y a la comunidad educativa.

d) Participar, con el liderazgo del equipo directivo y el conjunto de la comunidad educativa, en la identificación de las barreras a la inclusión, y en el diseño, implementación y evaluación de estrategias que permitan la participación, el acceso y el aprendizaje de todo el alumnado.

e) Colaborar en la detección de necesidades de formación del profesorado del centro en el ámbito de la intervención con el alumnado con trastorno del espectro autista, y en la planificación y/o realización de actuaciones informativas y de sensibilización dirigidas a toda la comunidad educativa.

f) Colaborar con el profesorado y el personal especialista de orientación educativa en el asesoramiento a las familias del alumnado con trastorno del espectro autista, fomentar su participación en el centro y en la toma de decisiones educativas que afectan a sus hijas o sus hijos.

g) Conscienciar y sensibilizar a la comunidad educativa sobre las características y necesidades especiales de las personas con discapacidad en general y, en particular, de las personas con trastorno del espectro autista y otros trastornos graves de la comunicación.

3.2. Para conseguir estos objetivos, resulta imprescindible el liderazgo del equipo directivo, la implicación y formación de todo el profesorado, la participación de la comunidad educativa, el trabajo en equipo, la apertura de la unidad específica al centro y a su entorno y la adopción de culturas, políticas y prácticas inclusivas.

Cuarto. Modalidades de escolarización

4.1. En los centros ordinarios que disponen de unidades específicas de comunicación y lenguaje, el alumnado con trastorno del espectro autista podrá estar escolarizado en alguna de las dos modalidades siguientes:

a) En unidad específica de comunicación y lenguaje, considerando que en ningún caso podrá escolarizarse una alumna o un alumno en la unidad específica a tiempo total.

b) En aula ordinària.

4.2. La modalitat d'escolarització vindrà determinada pel corresponent dictamen d'escolarització i per la resolució de la direcció territorial d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i serà revisable, preceptivament al canvi d'etapa educativa, i reversible, en funció del progrés i les necessitats de l'alumna o l'alumne, optant sempre que siga possible per la modalitat que permeta un major nivell d'inclusió.

4.3. Es considerarà la modalitat d'unitat específica quan l'alumna o l'alumne requerisca una atenció en aquesta superior al 50 % del seu horari lectiu setmanal, d'acord amb les variables que s'indiquen en l'apartat 6.4 d'esta resolució.

4.4. L'alumnat escolaritzat en la modalitat específica, tot i que disposarà d'un grup ordinari de referència pròxim a la seua edat cronològica, estarà matriculat en aquesta unitat i s'introduirà a ITACA com a CIL en educació infantil i en educació primària, i com a EESO en educació secundària obligatòria. La tutoria d'aquest alumnat serà assumida per una de les mestres o un dels mestres de suport a la inclusió de les especialitats de pedagogia terapèutica o d'audició i llenguatge assignats a la unitat.

4.5. L'alumnat de la modalitat ordinària estarà matriculat en el grup que li corresponga; serà la seua tutora o el seu tutor aquella o aquell que el grup tinga assignat.

4.6. Atinent a les característiques de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i considerant que aquestes unitats han de possibilitar la màxima inclusió en l'aula ordinària de referència i en els espais i activitats comuns del centre, no s'autoritzaran programes d'escolarització combinada que impliquen altres centres.

Cinqué. Ràtios

5.1. Les unitats específiques de comunicació i llenguatge tindran una ràtio d'entre cinc i huit alumnes de la modalitat específica. No obstant això, la Direcció General de Política Educativa podrà autoritzar el funcionament d'unitats amb una ràtio inferior quan les necessitats d'escolarització ho justifiquen.

5.2. L'alumnat escolaritzat en la modalitat específica, tot i que tindrà un grup ordinari de referència, no reduirà ràtio en cap grup del centre.

5.3. L'alumnat escolaritzat en la modalitat ordinària reduirà ràtio en el grup on estiga escolaritzat, d'acord amb el que dispose la normativa vigent.

Sisé. Procediment d'escolarització

6.1. Perquè una alumna o un alumne s'escolaritze en aquestes unitats, haurà de disposar del corresponent dictamen d'escolarització i de la resolució de la direcció territorial d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, ajustant-se al procediment i al model d'informe psicopedagògic que dispose la normativa vigent, i comptar amb la preceptiva audiència prèvia dels seus representants legals.

6.2. Correspon als serveis psicopedagògics escolars, gabinets psicopedagògics homologats i departaments d'orientació la realització de l'informe tècnic d'escolarització, una vegada identificat i diagnosticat el trastorn de l'espectre autista per part del personal facultatiu mèdic. Els informes tècnics realitzats pels gabinets psicopedagògics autoritzats hauran de ser visats per la direcció del servei psicopedagògic escolar del sector corresponent.

6.3. L'informe psicopedagògic inclourà almenys els aspectes següents:

a) Diagnòstic mèdic de trastorn de l'espectre autista, amb indicació del grau d'afectació en relació al diagnòstic, d'acord amb els nivells següents:

- Grau 1: necessita suport.
- Grau 2: necessita suport notable.
- Grau 3: necessita suport molt notable.

b) Desenvolupament competencial en els diferents àmbits i en els diferents contextos.

c) Condicions personals i del context escolar, familiar i social que influeixen o poden influir en el desenvolupament de l'alumna o de l'alumne.

d) Identificació de les necessitats educatives, considerant les dimensions d'accés, participació i aprenentatge.

e) Proposta raonada de la modalitat d'escolarització.

b) En aula ordinaria.

4.2. La modalidad de escolarización vendrá determinada por el correspondiente dictamen de escolarización y por la resolución de la dirección territorial de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, y será revisable, preceptivamente en el cambio de etapa educativa, y reversible, en función del progreso y las necesidades de la alumna o el alumno, optando siempre que sea posible por la modalidad que permita un mayor nivel de inclusión.

4.3. Se considerará la modalidad de unidad específica cuando la alumna o el alumno requiera una atención en esta superior al 50 % de su horario lectivo semanal, de acuerdo con las variables que se indican en el apartado 6.4 de esta resolución.

4.4. El alumnado escolarizado en la modalidad específica, aunque dispondrá de un grupo ordinario de referencia próximo a su edad cronológica, estará matriculado en esta unidad y se introducirá en ITACA como CIL en educación infantil y en educación primaria, y como EESO en educación secundaria obligatoria. La tutoría de este alumnado será asumida por una de las maestras o uno de los maestros de apoyo a la inclusión de las especialidades de pedagogía terapéutica o de audición y lenguaje asignados a la unidad.

4.5. El alumnado de la modalidad ordinaria estará matriculado en el grupo que le corresponda, siendo su tutora o su tutor aquella o aquel que el grupo tenga asignado.

4.6. Atendiendo a las características del alumnado con trastorno del espectro autista y considerando que estas unidades deben posibilitar la máxima inclusión en el aula ordinaria de referencia y en los espacios y actividades comunes del centro, no se autorizarán programas de escolarización combinada que impliquen otros centros.

Quinto. Rátios

5.1. Las unidades específicas de comunicación y lenguaje tendrán una ratio de entre cinco y ocho alumnas o alumnos de la modalidad específica. No obstante, la Dirección General de Política Educativa podrá autorizar el funcionamiento de unidades con una ratio inferior cuando las necesidades de escolarización lo justifiquen.

5.2. El alumnado escolarizado en la modalidad específica, aunque tendrá un grupo ordinario de referencia, no reducirá ratio en ningún grupo del centro.

5.3. El alumnado escolarizado en la modalidad ordinaria reducirá ratio en el grupo donde esté escolarizado, de acuerdo con lo que disponga la normativa vigente.

Sexto. Procedimiento de escolarización

6.1. Para que una alumna o un alumno se escolarice en estas unidades, deberá disponer del correspondiente dictamen de escolarización y de la resolución de la dirección territorial de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, ajustándose al procedimiento y al modelo de informe psicopedagógico que disponga la normativa vigente, y contar con la preceptiva audiencia previa de sus representantes legales.

6.2. Corresponde a los servicios psicopedagógicos escolares, gabinetes psicopedagógicos homologados y departamentos de orientación la realización del informe técnico de escolarización, una vez identificado y diagnosticado el trastorno del espectro autista por parte del personal facultativo médico. Los informes técnicos realizados por los gabinetes psicopedagógicos autorizados deberán ser visados por la dirección del servicio psicopedagógico escolar del sector correspondiente.

6.3. El informe psicopedagógico incluirá por lo menos los aspectos siguientes:

a) Diagnóstico médico de trastorno del espectro autista, con indicación del grado de afectación en relación al diagnóstico, de acuerdo con los siguientes niveles:

- Grado 1: necesita apoyo.
- Grado 2: necesita apoyo notable.
- Grado 3: necesita apoyo muy notable.

b) Desarrollo competencial en los diferentes ámbitos y en los diferentes contextos.

c) Condiciones personales y del contexto escolar, familiar y social que influyen o pueden influir en el desarrollo de la alumna o del alumno.

d) Identificación de las necesidades educativas, considerando las dimensiones de acceso, participación y aprendizaje.

e) Propuesta razonada de la modalidad de escolarización.

f) Proposta del pla d'actuació personalitzat, indicant les mesures i suports necessaris per a dur a terme la resposta educativa, les actuacions amb la família, la proposta d'àrees, matèries o activitats més adequades per a facilitar la inclusió en l'aula ordinària, en el centre i en les activitats extraescolars i complementàries.

6.4. Per a determinar la modalitat d'escolarització es tindran en compte les variables següents:

a) El grau d'individualització, especialització i intensitat dels suports que l'alumna o l'alumne necessita.

b) La quantitat d'àrees, matèries o activitats que pot compartir a l'aula ordinària amb un grup de referència pròxim a la seua edat.

c) La conducta adaptativa, referida al grau d'autonomia i a la competència personal i social.

Seté. Personal

7.1. En educació infantil i en educació primària, les unitats específiques de comunicació i llenguatge comptaran amb el personal de suport a la inclusió següent:

– Mestre o mestre de pedagogia terapèutica.

– Mestre o mestre d'audició i llenguatge.

– Educadora o educador d'educació especial.

7.2. En educació secundària, les unitats específiques de comunicació i llenguatge comptaran amb el personal de suport a la inclusió següent:

– Mestre o mestre de pedagogia terapèutica.

– Mestre o mestre d'audició i llenguatge, que podrà substituir-se per un segon lloc d'especialista de pedagogia terapèutica, atenent a les característiques de l'alumnat.

– Educadora o educador d'educació especial, en funció de les necessitats de suport de l'alumnat.

7.3. En cas que s'autoritze el funcionament d'una unitat específica de comunicació i llenguatge amb una ràtio inferior a la que indica l'apartat 5.1 d'aquesta resolució, la provisió de personal s'ajustarà al nombre d'alumnat escolaritzat en aquesta.

7.4. El professorat especialitzat d'aquestes unitats serà seleccionat preferentment per comissió de serveis d'entre aquell que dispose de formació específica i experiència en l'atenció a l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista, i serà avaluat anualment en l'exercici de les seues tasques, en les condicions que determine la Direcció General de Centres i Personal Docent. Els llocs que no es cobrisquen per comissió de serveis es proveiran pels procediments d'adjudicació ordinaris.

7.5. Les funcions i condicions laborals del personal de suport a la inclusió assignat a aquestes unitats vindran determinades per allò que dispose la normativa vigent en relació al seu lloc de treball, que els centres hauran de concretar, prioritzar i organitzar per tal de facilitar una resposta multiprofessional i complementària a l'alumnat.

7.6. El personal de les unitats de comunicació i llenguatge atendrà l'alumnat escolaritzat en aquestes unitats. En el cas que la ràtio de la unitat i les necessitats de l'alumnat ho permeten, podrà atendre l'alumnat de la modalitat ordinària, tot considerant les prioritats següents:

a) Alumnat amb trastorn de l'espectre autista escolaritzat en la modalitat d'unitat específica de comunicació i llenguatge.

b) Alumnat amb trastorn de l'espectre autista escolaritzat en la modalitat ordinària.

c) Alumnat amb altres necessitats educatives especials escolaritzat en la modalitat ordinària.

d) Alumnat amb altres necessitats específiques de suport educatiu escolaritzat en el centre.

7.7. L'alumnat amb trastorn de l'espectre autista escolaritzat en la modalitat ordinària rebrà, amb caràcter general i considerant allò disposat en el punt anterior, l'atenció educativa complementària per part de l'altre personal de suport a la inclusió del centre, que, en cas necessari, comptarà amb l'assessorament dels professionals de la unitat específica i de l'especialista d'orientació educativa.

7.8. Amb independència de la modalitat d'escolarització, i atenent els principis de l'escola inclusiva, és responsabilitat de totes i tots els professionals del centre assumir la resposta educativa de l'alumnat amb necessitats específiques de suport. Amb aquest fi, la direcció del centre haurà d'organitzar els suports, facilitar la coordinació i proposar les accions formatives que possibiliten aquesta tasca compartida.

f) Propuesta del plan de actuación personalizado, indicando las medidas y apoyos necesarios para llevar a cabo la respuesta educativa, las actuaciones con la familia, la propuesta de áreas, materias o actividades más adecuadas para facilitar la inclusión en el aula ordinaria, en el centro y en las actividades extraescolares y complementarias.

6.4. Para determinar la modalidad de escolarización se tendrán en cuenta las siguientes variables:

a) El grado de individualización, especialización e intensidad de los apoyos que la alumna o el alumno necesita.

b) La cantidad de áreas, materias o actividades que puede compartir en el aula ordinaria con un grupo de referencia próximo a su edad.

c) La conducta adaptativa, referida al grado de autonomía y a la competencia personal y social.

Séptimo. Personal

7.1. En educación infantil y en educación primaria, las unidades específicas de comunicación y lenguaje contarán con el siguiente personal de apoyo a la inclusión:

– Maestra o maestro de pedagogía terapéutica.

– Maestra o maestro de audición y lenguaje.

– Educadora o educador de educación especial.

7.2. En educación secundaria, las unidades específicas de comunicación y lenguaje contarán con el siguiente personal de apoyo a la inclusión:

– Maestra o maestro de pedagogía terapéutica.

– Maestra o maestro de audición y lenguaje, que podrá sustituirse por un segundo puesto de especialista de pedagogía terapéutica, atendiendo a las características del alumnado.

– Educadora o educador de educación especial, en función de las necesidades de apoyo del alumnado.

7.3. En caso de que se autorice el funcionamiento de una unidad específica de comunicación y lenguaje con una ratio inferior a la que indica el apartado 5.1 de esta resolución, la provisión de personal se ajustará al número de alumnado escolarizado en esta.

7.4. El profesorado especializado de estas unidades será seleccionado preferentemente por comisión de servicios de entre aquel que disponga de formación específica y experiencia en la atención al alumnado con trastorno del espectro autista, y será evaluado anualmente en el ejercicio de sus tareas, en las condiciones que determine la Dirección General de Centros y Personal Docente. Los puestos que no se cubran por comisión de servicios se proveerán por los procedimientos de adjudicación ordinarios.

7.5. Las funciones y condiciones laborales del personal de apoyo a la inclusión asignado a estas unidades vendrán determinadas por lo que disponga la normativa vigente en relación a su puesto de trabajo, que los centros deberán concretar, priorizar y organizar para facilitar una respuesta multiprofessional y complementaria al alumnado.

7.6. El personal de las unidades de comunicación y lenguaje atenderá al alumnado escolarizado en estas unidades. En caso de que la ratio de la unidad y las necesidades del alumnado lo permitan, podrá atender al alumnado de la modalidad ordinaria, considerando las siguientes prioridades:

a) Alumnado con trastorno del espectro autista escolarizado en la modalidad de unidad específica de comunicación y lenguaje.

b) Alumnado con trastorno del espectro autista escolarizado en la modalidad ordinaria.

c) Alumnado con otras necesidades educativas especiales escolarizado en la modalidad ordinaria.

d) Alumnado con otras necesidades específicas de apoyo educativo escolarizado en el centro.

7.7. El alumnado con trastorno del espectro autista escolarizado en la modalidad ordinaria recibirá, con carácter general y considerando aquello dispuesto en el punto anterior, la atención educativa complementaria el apoyo por parte del otro personal de apoyo a la inclusión del centro, que, en caso necesario, contará con el asesoramiento de los profesionales de la unidad específica y del especialista de orientación educativa.

7.8. Con independencia de la modalidad de escolarización, y atendiendo a los principios de la escuela inclusiva, es responsabilidad de todas y todos los profesionales del centro asumir la respuesta educativa del alumnado con necesidades específicas de apoyo. Con este fin, la dirección del centro deberá organizar los apoyos, facilitar la coordinación y proponer las acciones formativas que posibilitan esta tarea compartida.

Huité. Organització del centre

8.1. L'organització del centre ha de ser flexible i afavorir la màxima inclusió possible de tot l'alumnat, la coordinació dels professionals i la participació de la comunitat educativa.

8.2. En el projecte educatiu del centre i en la seua concreció anual s'hauran d'especificar els elements següents:

- Criteris d'organització i funcionament de la unitat específica.
- Criteris i elements per a la concreció curricular, la selecció i l'adaptació de materials, per tal que s'ajusten i donen resposta a les característiques i necessitats de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i amb altres necessitats educatives especials.
- Actuacions que faciliten l'acollida i la participació de l'alumnat de la unitat específica en l'aula ordinària de referència i en el centre.

- Pla de coordinació del professorat i del personal que intervé amb l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista, en qualsevol de les modalitats d'escolarització.

- Participació de les famílies.
- Activitats d'informació, formació i sensibilització dirigides a la comunitat educativa.
- Criteris de substitució dels professionals de la unitat específica en cas d'absència.

8.3. El projecte de les unitats específiques de comunicació i llenguatge s'incorporarà al projecte educatiu del centre en les seues diferents línies: atenció a la diversitat i inclusió educativa, convivència, acció tutorial i transició entre etapes.

8.4. L'alumnat de la modalitat d'unitat específica estarà inclòs en el projecte lingüístic del centre, amb les adaptacions curriculars pertinents, tot considerant que un dels objectius prioritaris de la intervenció amb aquest alumnat és el desenvolupament d'una competència comunicativa funcional.

8.5. La ubicació física de la unitat dins el centre ha d'afavorir la seua visibilitat, el fàcil accés del professorat i la participació de l'alumnat en les diferents activitats i espais del centre.

8.6. Amb l'objecte de facilitar l'accessibilitat cognitiva, l'organització espacial i temporal del centre i de la unitat específica es realitzarà d'acord amb els mètodes d'ensenyament estructurat i incorporarà claus visuals que milloren la comprensió de l'entorn i l'anticipació de situacions i tasques.

8.7. L'organització d'horaris i temps s'adequarà a les necessitats de l'alumnat, i ha de possibilitar la intervenció individual i la participació en les diverses activitats i espais del centre.

8.8. Les decisions sobre el temps de participació de l'alumnat de la unitat específica en les activitats de l'aula ordinària de referència i del centre tindran en compte, almenys, les variables següents: competències i grau d'autonomia; interessos i motivacions; característiques de les àrees, matèries i activitats; control de la conducta; intensitat i especialització dels suports requerits. Així mateix, s'incorporaran els criteris que possibiliten la participació junt al seu grup de referència en les activitats complementàries i extraescolars, temps d'esplai, menjador, entrades i eixides.

8.9. Amb caràcter general, no s'autoritzarà l'alumnat a eixir del centre dins l'horari lectiu per a rebre suports externs, llevat de circumstàncies degudament justificades per causa mèdica o perquè els programes complementaris no puguin facilitar-se amb els suports especialitzats del centre.

8.10. La direcció del centre disposarà les condicions necessàries a fi de garantir la inclusió de tot l'alumnat; la formació, implicació i coordinació del professorat i del personal de suport; la gestió eficient dels suports personals i materials; la participació de les famílies i la coordinació amb altres agents externs.

8.11. Quan el personal de la unitat específica realitze el suport a l'alumnat en l'aula ordinària, també podrà col·laborar en l'atenció educativa a altre alumnat amb necessitats específiques de suport, evitant en qualsevol cas la intervenció simultània de més de dos professionals dins l'aula, llevat de situacions que així ho justifiquen.

8.12. La direcció d'estudis organitzarà les activitats i els suports en els temps d'esplai i en les situacions no estructurades, implicant a tots els professionals del centre, a fi d'afavorir la participació, la interacció social, l'aprenentatge i el benestar emocional d'aquest alumnat, així com el desenvolupament d'actituds positives de la resta de l'alumnat

Octavo. Organización del centro

8.1. La organización del centro debe ser flexible y favorecer la máxima inclusión posible de todo el alumnado, la coordinación de los profesionales y la participación de la comunidad educativa.

8.2. En el proyecto educativo del centro y en su concreción anual se deberán especificar los siguientes elementos:

- Criterios de organización y funcionamiento de la unidad específica.
- Criterios y elementos para la concreción curricular, la selección y la adaptación de materiales, para que se ajusten y den respuesta a las características y necesidades del alumnado con trastorno del espectro autista y con otras necesidades educativas especiales.
- Actuaciones que faciliten la acogida y la participación del alumnado de la unidad específica en el aula ordinaria de referencia y en el centro.

- Plan de coordinación del profesorado y del personal que interviene con el alumnado con trastorno del espectro autista, en cualquiera de las modalidades de escolarización.

- Participación de las familias.
- Actividades de información, formación y sensibilización dirigidas a la comunidad educativa.
- Criterios de sustitución de los profesionales de la unidad específica en caso de ausencia.

8.3. El proyecto de las unidades específicas de comunicación y lenguaje se incorporará al proyecto educativo del centro en sus diferentes líneas: atención a la diversidad e inclusión educativa, convivencia, acción tutorial y transición entre etapas.

8.4. El alumnado de la modalidad de unidad específica estará incluido en el proyecto lingüístico del centro, con las adaptaciones curriculares pertinentes, considerando que uno de los objetivos prioritarios de la intervención con este alumnado es el desarrollo de una competencia comunicativa funcional.

8.5. La ubicación física de la unidad dentro del centro debe favorecer su visibilidad, el fácil acceso del profesorado y la participación del alumnado en las diferentes actividades y espacios del centro.

8.6. Con el objeto de facilitar la accesibilidad cognitiva, la organización espacio-temporal del centro y de la unidad específica se realizará de acuerdo con los métodos de enseñanza estructurada e incorporará claves visuales que mejoren la comprensión del entorno y la anticipación de situaciones y tareas.

8.7. La organización de horarios y tiempos se adecuará a las necesidades del alumnado, y debe posibilitar la intervención individual y la participación en las diversas actividades y espacios del centro.

8.8. Las decisiones sobre el tiempo de participación del alumnado de la unidad específica en las actividades del aula ordinaria de referencia y del centro tendrán en cuenta, por lo menos, las siguientes variables: competencias y grado de autonomía; intereses y motivaciones; características de las áreas, materias y actividades; control de la conducta; intensidad y especialización de los apoyos requeridos. Asimismo, se incorporarán los criterios que posibilitan la participación junto a su grupo de referencia en las actividades complementarias y extraescolares, tiempo de recreo, comedor, entradas y salidas.

8.9. Con carácter general, no se autorizará al alumnado a salir del centro dentro del horario lectivo para recibir apoyos externos, salvo circunstancias debidamente justificadas por causa médica o porque los programas complementarios no puedan facilitarse con los apoyos especializados del centro.

8.10. La dirección del centro dispondrá las condiciones necesarias con el fin de garantizar la inclusión de todo el alumnado; la formación, implicación y coordinación del profesorado y del personal de apoyo; la gestión eficiente de los apoyos personales y materiales; la participación de las familias y la coordinación con otros agentes externos.

8.11. Cuando el personal de la unidad específica realice el apoyo al alumnado en el aula ordinaria, también podrá colaborar en la atención educativa a otro alumnado con necesidades específicas de apoyo, evitando en cualquier caso la intervención simultánea de más de dos profesionales dentro del aula, salvo situaciones que lo justifiquen.

8.12. La jefatura de estudios organizará las actividades y los apoyos en los tiempos de recreo y en las situaciones no estructuradas, implicando a todos los profesionales del centro, con el fin de favorecer la participación, la interacción social, el aprendizaje y el bienestar emocional de este alumnado, así como el desarrollo de actitudes positivas del resto de

envers l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i altres necessitats educatives especials.

Novè. Pla d'actuació personalitzat

9.1. L'elaboració i desenvolupament del pla d'actuació personalitzat de l'alumnat de la modalitat específica és competència del professorat especialitzat assignat a aquesta unitat, amb la col·laboració del professorat dels grups ordinaris de referència i altres professionals que hi intervenen, i l'assessorament de l'especialista d'orientació educativa, considerant les aportacions de la família i, sempre que siga possible, de l'alumna o de l'alumne.

9.2. L'elaboració i desenvolupament del pla d'actuació personalitzat de l'alumnat de la modalitat ordinària és competència de l'equip docent del seu grup, coordinat per la tutora o el tutor, amb l'assessorament de l'especialista d'orientació educativa i del professorat de suport a la inclusió de la unitat específica i del centre, considerant les aportacions de la família i, sempre que siga possible, de l'alumna o de l'alumne.

9.3. El pla d'actuació personalitzat ha d'anar encaminat al desenvolupament competencial i a facilitar el major grau d'autonomia i d'adaptació en la vida quotidiana en els diferents contextos. Per això, ha d'incorporar continguts i actuacions en els diferents àmbits, entorns i espais del centre, del context familiar i de l'entorn sociocomunitari, així com facilitar l'aplicació pràctica i la generalització dels aprenentatges.

9.4. Les adaptacions curriculars individuals han de partir del currículum ordinari i incloure continguts generals de les programacions dels grups de referència i continguts individualitzats per al desenvolupament de les competències més afectades en aquest alumnat: comunicació, interacció social, regulació emocional, simbolització i autonomia en la vida quotidiana. En educació secundària, quan les característiques de l'alumnat ho aconsellen, s'incorporaran continguts que faciliten la transició a la vida adulta.

9.5. Les programacions didàctiques dels grups ordinaris de referència disposaran les adequacions necessàries i les estratègies que faciliten la participació i la inclusió de l'alumnat de la unitat específica, com la programació multinivell, les diferents formes de representació de la informació, el treball per projectes, el treball cooperatiu, els grups interactius, els agrupaments flexibles i heterogenis o el treball per racons.

Desè. Adaptacions d'accés: sistemes de comunicació i equipament material

10.1. Per a facilitar l'accés a la comunicació de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista podran utilitzar-se sistemes de comunicació augmentatius i alternatius (SAAC), que respondran a les característiques i necessitats de cada alumna o alumne.

10.2. A fi de possibilitar que l'alumnat puga generalitzar la comunicació als diferents contextos, els professionals de la unitat específica proporcionaran una formació bàsica en els sistemes emprats a les seues famílies i als professionals del centre.

10.3. La provisió d'equipament material de caràcter general es farà d'acord amb les modulacions establides a l'efecte. La provisió de productes de suport individuals es realitzarà seguint els criteris, procediments i terminis establits en les instruccions dictades anualment per la Direcció General de Política Educativa.

Onzé. Avaluació de l'alumnat i permanència

11.1. L'avaluació de l'alumnat serà contínua, global, participativa i orientadora, considerant totes les variables i elements que influeixen en el procés educatiu: del centre, de l'alumnat, de les famílies i de l'entorn. Es tindrà en compte l'opinió de les famílies, d'altres agents implicats i, sempre que siga possible, del mateix alumnat.

11.2. A l'inici del curs escolar, les i els professionals de la unitat específica realitzaran una avaluació de cada alumna i alumne, els resultats de la qual es tindran en compte per a elaborar el pla d'actuació personalitzat i l'adaptació curricular individual. L'avaluació inicial de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i altres necessitats educatives especials escolaritzat en la modalitat ordinària, serà realitzada per l'equip docent dels grups corresponents, amb l'assessorament del professorat de suport a la inclusió i l'especialista d'orientació educativa.

alumnado hacia el alumnado con trastorno del espectro autista y otras necesidades educativas especiales.

Noveno. Plan de actuación personalizado

9.1. La elaboración y desarrollo del plan de actuación personalizado del alumnado de la modalidad específica es competencia del profesorado especializado asignado a esta unidad, con la colaboración del profesorado de los grupos ordinarios de referencia y otros profesionales que intervienen, y el asesoramiento del o de la especialista de orientación educativa, considerando las aportaciones de la familia y, siempre que sea posible, de la alumna o del alumno.

9.2. La elaboración y desarrollo del plan de actuación personalizado del alumnado de la modalidad ordinaria es competencia del equipo docente de su grupo, coordinado por la tutora o el tutor, con el asesoramiento del o de la especialista de orientación educativa y del profesorado de apoyo a la inclusión de la unidad específica y del centro, considerando las aportaciones de la familia y, siempre que sea posible, de la alumna o del alumno.

9.3. El plan de actuación personalizado debe ir encaminado al desarrollo competencial y a facilitar el mayor grado de autonomía y de adaptación en la vida cotidiana en los diferentes contextos. Por ello, debe incorporar contenidos y actuaciones en los diferentes ámbitos, entornos y espacios del centro, del contexto familiar y del entorno sociocomunitario, así como facilitar la aplicación práctica y la generalización de los aprendizajes.

9.4. Las adaptaciones curriculares individuales deben partir del currículo ordinario e incluir contenidos generales de las programaciones de los grupos de referencia y contenidos individualizados para el desarrollo de las competencias más afectadas en este alumnado: comunicación, interacción social, regulación emocional, simbolización y autonomía en la vida cotidiana. En educación secundaria, cuando las características del alumnado lo aconsejen, se incorporarán contenidos que faciliten la transición a la vida adulta.

9.5. Las programaciones didácticas de los grupos ordinarios de referencia incorporarán las adecuaciones necesarias y las estrategias que faciliten la participación y la inclusión del alumnado de la unidad específica, como la programación multinivel, las diferentes formas de representación de la información, el trabajo por proyectos, el trabajo cooperativo, los grupos interactivos, los agrupamientos flexibles y heterogéneos o el trabajo por rincones.

Décimo. Adaptaciones de acceso: sistemas de comunicación y equipamiento material

10.1. Para facilitar el acceso a la comunicación del alumnado con trastorno del espectro autista podrán utilizarse sistemas de comunicación aumentativos y alternativos (SAAC), que responderán a las características y necesidades de cada alumna o alumno.

10.2. Con el fin de possibilitar que el alumnado pueda generalizar la comunicación a los diferentes contextos, los profesionales de la unidad específica proporcionarán una formación básica en los sistemas empleados a sus familias y a los profesionales del centro.

10.3. La provisión de equipamiento material de carácter general se hará de acuerdo con las modulaciones establecidas al efecto. La provisión de productos de apoyo individuales se realizará siguiendo los criterios, procedimientos y plazos establecidos en las instrucciones dictadas anualmente por la Dirección General de Política Educativa.

Undécimo. Evaluación del alumnado y permanencia

11.1. La evaluación del alumnado será continua, global, participativa y orientadora, considerando todas las variables y elementos que influyen en el proceso educativo: del centro, del alumnado, de las familias y del entorno. Se tendrá en cuenta la opinión de las familias, de otros agentes implicados y, siempre que sea posible, del propio alumnado.

11.2. Al inicio del curso escolar, las y los profesionales de la unidad específica realizarán una evaluación de cada alumna y alumno, los resultados de la cual se tendrán en cuenta para elaborar el plan de actuación personalizado y la adaptación curricular individual. La evaluación inicial del alumnado con trastorno del espectro autista y otras necesidades educativas especiales escolarizado en la modalidad ordinaria, será realizada por el equipo docente de los grupos correspondientes, con el asesoramiento del profesorado de apoyo a la inclusión y el especialista de orientación educativa.

11.3. El referent d'avaluació seran els criteris d'avaluació establits per a cada alumna i alumne en la seua adaptació curricular individual i tindrà com a finalitat conèixer el seu progrés, ajustar el pla d'actuació personalitzat i prendre decisions relatives a la seua escolarització.

11.4. Trimestralment s'elaborarà, de forma col·legiada entre tot l'equip de professionals del centre que hi intervenen, coordinats per la tutora o el tutor, un informe d'avaluació de l'alumnat, que inclourà les actuacions realitzades durant el trimestre i els progressos aconseguits. Aquests informes es facilitaran als seus representants legals, per escrit, en les entrevistes realitzades coincidint amb el final de cada avaluació.

11.5. En finalitzar cada curs escolar, s'avaluaran els resultats aconseguits per cada alumna i alumne en relació als objectius proposats en la seua adaptació curricular individual. Aquesta avaluació permetrà orientar i modificar el pla d'actuació personalitzat, així com prendre decisions sobre la idoneïtat de la modalitat d'escolarització, afavorint sempre que siga possible l'accés de l'alumnat a un règim de major inclusió.

11.6. Els resultats i documents d'avaluació s'incorporaran a l'expedient acadèmic de l'alumna o de l'alumne.

11.7. L'edat màxima de permanència en les unitats de comunicació i llenguatge ubicades en els centres d'educació infantil i primària serà fins als catorze anys i en les unitats ubicades en centres d'educació secundària obligatòria fins als dènou anys.

11.8. Per a l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i altres necessitats educatives especials escolaritzat en la modalitat ordinària podran aplicar-se les mesures de permanència que la normativa preveu per a aquest l'alumnat.

Dotzé. Transició entre etapes i orientació

12.1. A fi de coordinar la transició entre etapes, els centres d'educació primària i els centres d'educació secundària obligatòria als quals promocióne l'alumnat de les unitats específiques, planificaran i desenvoluparan processos de coordinació i informació, d'acord amb el que estableix l'Ordre 46/2011, de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la transició des de l'educació primària a l'educació secundària obligatòria a la Comunitat Valenciana.

12.2. Així mateix, es prestarà especial atenció a la transició de l'alumnat que promocióne des de l'etapa d'educació infantil a l'etapa d'educació primària, amb l'objecte d'adequar el pla d'actuació personalitzat i realitzar els ajustos necessaris que afavorisquen la seua inclusió en aquesta etapa.

12.3. En cas que, en la revisió de la modalitat d'escolarització, es propose la modalitat específica en un centre d'educació especial, s'establiran els mecanismes de coordinació amb aquest per a planificar adequadament la transició.

12.4. L'alumnat que finalitze l'educació secundària obligatòria rebrà l'oportuna orientació en relació a l'itinerari acadèmic o formatiu més adequat en cada cas, en funció de les seues capacitats, interessos i possibilitats d'èxit. S'orientarà, sempre que siga possible, la incorporació a cicles de formació professional bàsica o programes formatius de qualificació bàsica, per tal que aquest alumnat puga desenvolupar al màxim les competències professionals i afavorir d'aquesta forma la seua inclusió sociolaboral.

Tretzé. Coordinació

13.1. A fi de coordinar la intervenció i realitzar el seguiment de l'alumnat, s'establiran reunions sistemàtiques de coordinació entre el personal de suport a la inclusió de la unitat específica, la resta de personal de suport a la inclusió del centre, el professorat dels grups de referència, l'especialista d'orientació educativa, les famílies i altres agents educatius que hi intervinguen.

13.2. Els centres programaran entrevistes amb les famílies, amb una periodicitat d'almenys una a l'inici del curs escolar i una en finalitzar cada trimestre, amb l'objecte d'informar-les i d'implicar-les en el seguiment i en les decisions educatives que afecten les seues filles o fills, en les quals participarà el personal de la unitat específica, el professorat del grup ordinari de referència i altres professionals que es considere. A més, s'utilitzaran els mitjans necessaris que garantisquen

11.3. El referente de evaluación serán los criterios de evaluación establecidos para cada alumna y alumno en su adaptación curricular individual y tendrá como finalidad conocer su progreso, ajustar el plan de actuación personalizado y tomar decisiones relativas a su escolarización.

11.4. Trimestralmente se elaborará, de forma colegiada entre todo el equipo de profesionales del centro que intervienen, coordinados por la tutora o el tutor, un informe de evaluación del alumnado, que incluirá las actuaciones realizadas durante el trimestre y los progresos conseguidos. Estos informes se facilitarán a sus representantes legales, por escrito, en las entrevistas realizadas coincidiendo con el final de cada evaluación.

11.5. Al finalizar cada curso escolar, se evaluarán los resultados conseguidos por cada alumna y alumno en relación a los objetivos propuestos en su adaptación curricular individual. Esta evaluación permitirá orientar y modificar el plan de actuación personalizado, así como tomar decisiones sobre la idoneidad de la modalidad de escolarización, favoreciendo siempre que sea posible el acceso del alumnado a un régimen de mayor inclusión.

11.6. Los resultados y documentos de evaluación se incorporarán al expediente académico de la alumna o del alumno.

11.7. La edad máxima de permanencia en las unidades de comunicación y lenguaje ubicadas en los centros de educación infantil y primaria será hasta los catorce años y en las unidades ubicadas en centros de educación secundaria obligatoria hasta los diecinueve años.

11.8. Para el alumnado con trastorno del espectro autista y otras necesidades educativas especiales escolarizado en la modalidad ordinaria podrán aplicarse las medidas de permanencia que la normativa prevé para este el alumnado.

Decimosegundo. Transición entre etapas y orientación

12.1. Con el fin de coordinar la transición entre etapas, los centros de educación primaria y los centros de educación secundaria obligatoria a los que promocióne el alumnado de las unidades específicas, planificarán y desarrollarán procesos de coordinación e información, de acuerdo con lo que establece la Orden 46/2011, de 8 de junio, de la Conselleria de Educación, por la que se regula la transición desde la educación primaria a la educación secundaria obligatoria en la Comunidad Valenciana.

12.2. Asimismo, se prestará especial atención a la transición del alumnado que promocióne desde la etapa de educación infantil a la etapa de educación primaria, con el objeto de adecuar el plan de actuación personalizado y realizar los ajustes necesarios que favorezcan su inclusión en esta etapa.

12.3. En caso de que, en la revisión de la modalidad de escolarización, se proponga la modalidad específica en un centro de educación especial, se establecerán los mecanismos de coordinación con este para planificar adecuadamente la transición.

12.4. El alumnado que finalice la educación secundaria obligatoria recibirá la oportuna orientación en relación al itinerario académico o formativo más adecuado en cada caso, en función de sus capacidades, intereses y posibilidades de éxito. Se orientará, siempre que sea posible, la incorporación a ciclos de formación profesional básica o programas formativos de cualificación básica, para que este alumnado pueda desarrollar al máximo las competencias profesionales y favorecer de esta manera su inclusión sociolaboral.

Decimotercero. Coordinación

13.1. Con el fin de coordinar la intervención y realizar el seguimiento del alumnado, se establecerán reuniones sistemáticas de coordinación entre el personal de apoyo a la inclusión de la unidad específica, el resto de personal de apoyo a la inclusión del centro, el profesorado de los grupos de referencia, el especialista de orientación educativa y otros agentes educativos que intervengan.

13.2. Los centros programarán entrevistas con las familias, con una periodicidad de al menos una al inicio del curso escolar y una al finalizar cada trimestre, con el objeto de informarles y de implicarles en el seguimiento y en las decisiones educativas que afectan a sus hijas o hijos, en las que participará el personal de la unidad específica, el profesorado del grupo ordinario de referencia y otros profesionales que se considere. Además, se utilizarán los medios necesarios que garanticen

una comunicació fluida i permanent que s'adapte a les característiques i necessitats de cada família.

13.3. Així mateix, podran organitzar-se reunions d'intercanvi d'experiències i bones pràctiques o de coordinació amb altres unitats específiques de comunicació i llenguatge, centres d'educació especial o serveis externs, públics o privats, especialitzats en l'atenció a l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista.

Catorzé. Formació del professorat i sensibilització de la comunitat educativa

14.1. El pla anual de formació incorporarà les necessitats formatives del professorat en aquest àmbit i les actuacions proposades a fi de millorar les competències bàsiques necessàries per a l'atenció de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i altres necessitats educatives especials escolaritzats en el centre, que podran incloure jornades de formació, seminaris, grups de treball i totes aquelles actuacions que es consideren necessàries.

14.2. L'equip directiu, el professorat de suport a la inclusió assignat a la unitat específica i el personal especialista d'orientació educativa duran a terme programes de sensibilització dirigits a tota la comunitat educativa que incloguen actuacions informatives i proactives, amb la finalitat de donar a conèixer les característiques i necessitats de l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista, oferir pautes per a la intervenció i desenvolupar actituds d'acceptació, tolerància, respecte i col·laboració. Aquestes actuacions podran comptar amb la participació de les famílies i d'agents externs vinculats a aquest àmbit.

14.3. Amb l'objecte d'aproximar la unitat específica al centre i contribuir a la sensibilització de la comunitat educativa, es realitzaran activitats dins d'aquesta en les quals participen la resta d'alumnat del centre, el professorat i les famílies.

14.4. Des de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport s'oferiran plans i actuacions formatives que donen resposta a les necessitats de formació del professorat i dels equips directius en l'atenció a l'alumnat amb trastorn de l'espectre autista i en la gestió de les unitats específiques de comunicació i llenguatge.

14.5. Els centres d'educació especial i els CEFIRE, sense perjudici de les funcions d'assessorament atribuïdes als serveis psicopedagògics escolars, departaments d'orientació i gabinets psicopedagògics autoritzats, podran assessorar els professionals de la unitat específica i del centre en la resposta educativa amb aquest alumnat.

Quinzé. Avaluació i seguiment de les unitats específiques de comunicació i llenguatge

15.1. En finalitzar el curs escolar, l'equip de la unitat específica realitzarà una memòria final que s'incorporarà a la memòria del centre, indicant el treball realitzat i els resultats aconseguits en relació als objectius proposats, la valoració del funcionament de la unitat, les dificultats trobades i les propostes de millora.

15.2. El professorat de l'aula ordinària incorporarà en les seua memòria anual les mesures desenvolupades amb aquest alumnat, els resultats aconseguits, les dificultats trobades i les propostes de millora.

15.3. La Inspecció d'Educació amb la col·laboració, si s'escau, de la direcció del servei psicopedagògic escolar, dins l'àmbit de les seues respectives competències, supervisarà i avaluarà el funcionament de les unitats específiques de comunicació i llenguatge i emetrà els corresponents informes, d'acord amb els criteris establits per la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

15.4. A proposta del director general de Política Educativa es crearà una comissió de coordinació i seguiment des de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, amb les funcions següents:

- Revisar i proposar criteris d'organització i funcionament de les unitats específiques de comunicació i llenguatge.
- Analitzar dades relatives a l'alumnat i al funcionament dels centres i de les unitats específiques, i elaborar informes amb les conclusions d'aquestes anàlisis.
- Fer propostes de formació dirigits als equips directius i al personal dels centres que disposen d'unitats específiques de comunicació i llenguatge.
- Fomentar l'intercanvi d'experiències, la difusió de bones pràctiques i el treball en xarxa.
- Qualsevol altra funció que li siga encomanada.

una comunicació fluida y permanente que se adapte a las características y necesidades de cada familia.

13.3. Asimismo, podrán organizarse reuniones de intercambio de experiencias y buenas prácticas o de coordinación con otras unidades específicas de comunicación y lenguaje, centros de educación especial o servicios externos, públicos o privados, especializados en la atención al alumnado con trastorno del espectro autista.

Decimocuarto. Formación del profesorado y sensibilización de la comunidad educativa

14.1. El plan anual de formación incorporará las necesidades formativas del profesorado en este ámbito y las actuaciones propuestas con el fin de mejorar las competencias básicas necesarias para la atención del alumnado con trastorno del espectro autista y otras necesidades educativas especiales escolarizados en el centro, que podrán incluir jornadas de formación, seminarios, grupos de trabajo y todas aquellas actuaciones que se consideren necesarias.

14.2. El equipo directivo, el profesorado de apoyo a la inclusión asignado a la unidad específica y el personal especialista de orientación educativa llevarán a cabo programas de sensibilización dirigidos a toda la comunidad educativa que incluyan actuaciones informativas y proactivas, con la finalidad de dar a conocer las características y necesidades del alumnado con trastorno del espectro autista, ofrecer pautas para la intervención y desarrollar actitudes de aceptación, tolerancia, respeto y colaboración. Estas actuaciones podrán contar con la participación de las familias y de agentes externos vinculados a este ámbito.

14.3. Con el objeto de aproximar la unidad específica al centro y contribuir a la sensibilización de la comunidad educativa, se realizarán actividades dentro de esta en las que participen el resto de alumnado del centro, el profesorado y las familias.

14.4. Desde la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte se ofrecerán planes y actuaciones formativas que den respuesta a las necesidades de formación del profesorado y de los equipos directivos en la atención al alumnado con trastorno del espectro autista y a la gestión de las unidades específicas de comunicación y lenguaje.

14.5. Los centros de educación especial y los CEFIRE, sin perjuicio de las funciones de asesoramiento atribuidas a los servicios psicopedagógicos escolares, departamentos de orientación y gabinetes psicopedagógicos autorizados, podrán asesorar a los profesionales de la unidad específica y del centro en la respuesta educativa con este alumnado.

Decimoquinto. Evaluación y seguimiento de las unidades específicas de comunicación y lenguaje

15.1. Al finalizar el curso escolar, el equipo de la unidad específica realizará una memoria final que se incorporará a la memoria del centro, indicando el trabajo realizado y los resultados conseguidos en relación a los objetivos propuestos, la valoración del funcionamiento de la unidad, las dificultades encontradas y las propuestas de mejora.

15.2. El profesorado del aula ordinaria incorporará en su memoria anual las medidas desarrolladas con este alumnado, los resultados conseguidos, las dificultades encontradas y las propuestas de mejora.

15.3. La Inspección de Educación con la colaboración, si procede, de la dirección del servicio psicopedagógico escolar, dentro del ámbito de sus respectivas competencias, supervisarà y evaluarà el funcionamiento de las unidades específicas de comunicación y lenguaje y emitirá los correspondientes informes, de acuerdo con los criterios establecidos por la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte.

15.4. A propuesta del director general de Política Educativa se creará una comisión de coordinación y seguimiento desde la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, con las siguientes funciones:

- Revisar y proponer criterios de organización y funcionamiento de las unidades específicas de comunicación y lenguaje.
- Analizar datos relativos al alumnado y al funcionamiento de los centros y de las unidades específicas, y elaborar informes con las conclusiones de estos análisis.
- Hacer propuestas de formación dirigidas a los equipos directivos y al personal de los centros que disponen de unidades específicas de comunicación y lenguaje.
- Fomentar el intercambio de experiencias, la difusión de buenas prácticas y el trabajo en red.
- Cualquier otra función que le sea encomendada.

15.5. La comissió referida en l'apartat anterior es reunirà almenys dues vegades al llarg del curs escolar, i tindrà la composició següent:

- La persona titular de la Direcció General de Política Educativa, o la persona en qui delegue.
- La Inspecció General d'Educació, o la persona en qui delegue.
- La persona titular de la Subdirecció General d'Ordenació, o la persona en qui delegue.
- La persona que exercisca el càrrec de cap de servei d'Ordenació Acadèmica.
- La persona que exercisca el càrrec de cap de secció d'Educació Especial.
- La persona que exercisca el càrrec de cap de secció d'Orientació.

- Les persones que exercisquen el càrrec de cap de servei de cadascuna de les direccions territorials d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

- Una directora o un director d'un servei psicopedagògic escolar que atenga centres amb unitats específiques de comunicació i llenguatge, per designació del director general de Política Educativa.

- Una directora o un director d'un centre amb unitat específica de comunicació i llenguatge, per designació del director general de Política Educativa.

- Una mestra o un mestre de les especialitats de pedagogia terapèutica o d'audició i llenguatge en actiu en una unitat específica de comunicació i llenguatge, per designació del director general de Política Educativa.

- Altres membres que es considere, per designació del director general de Política Educativa.

Setzé. Habilitació de les unitats específiques de comunicació i llenguatge

16.1. L'habilitació de les unitats de comunicació i llenguatge es realitzarà a proposta de les direccions territorials d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, atenent els principis de sectorització, distribució equilibrada de l'oferta d'escolarització, inclusió educativa i eficiència en la gestió de recursos.

16.2. La proposta d'habilitació d'unitats específiques ha d'incorporar, almenys, la documentació següent: dictàmens d'escolarització i informes psicopedagògics actualitzats, resolucions de la Direcció Territorial d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, informe de la Inspecció d'Educació, i informes dels serveis amb competències en educació especial i en planificació educativa de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

16.3. La direcció general de Política Educativa fixarà els criteris, procediments i terminis per a la sol·licitud i autorització de noves unitats, així com per a la supressió o transformació de les unitats ja existents, en cas que es modifiquen les circumstàncies que motivaren la seua habilitació.

Desseté. Calendari d'aplicació

La present resolució tindrà efectes durant el curs escolar 2017-2018.

Dihuité. Disposicions supletòries

En tots aquells aspectes no regulats en aquesta resolució que afecten a l'organització i funcionament de les unitats específiques de comunicació i llenguatge, seran subsidiàries les disposicions referents als centres d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria.

València, 25 de juliol de 2017.- El secretari autonòmic d'Educació i Investigació: Miquel Soler Gracia.

15.5. La comisión referida en el apartado anterior se reunirá al menos dos veces a lo largo del curso escolar, y tendrá la siguiente composición:

- La persona titular de la Dirección General de Política Educativa, o la persona en quien delegue.
- La Inspección General de Educación, o la persona en quien delegue.
- La persona titular de la Subdirección General de Ordenación, o la persona en quien delegue.
- La persona que ejerza el cargo de jefatura del servicio de Ordenación Académica.
- La persona que ejerza el cargo de jefatura de la sección de Educación Especial.
- La persona que ejerza el cargo de jefatura de la sección de Orientación.

- Las personas que ejerzan el cargo de jefatura de servicio de cada una de las direcciones territoriales de Educación, Investigación, Cultura y Deporte.

- Una directora o un director de un servicio psicopedagógico escolar que atienda centros con unidades específicas de comunicación y lenguaje, por designación del director general de Política Educativa.

- Una directora o un director de un centro con unidad específica de comunicación y lenguaje, por designación del director general de Política Educativa.

- Una maestra o un maestro de las especialidades de pedagogía terapéutica o de audición y lenguaje en activo en una unidad específica de comunicación y lenguaje, por designación del director general de Política Educativa.

- Otros miembros que se considere, por designación del director general de Política Educativa.

Decimosexto. Habilitación de las unidades específicas de comunicación y lenguaje

16.1. La habilitación de las unidades de comunicación y lenguaje se realizará a propuesta de las direcciones territoriales de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, atendiendo a los principios de sectorización, distribución equilibrada de la oferta de escolarización, inclusión educativa y eficiencia en la gestión de recursos.

16.2. La propuesta de habilitación de unidades específicas debe incorporar, al menos, la siguiente documentación: dictámenes de escolarización e informes psicopedagógicos actualizados, resoluciones de la Dirección Territorial de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, informe de la Inspección de Educación, e informes de los servicios con competencias en educación especial y en planificación educativa de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte.

16.3. La dirección general de Política Educativa fijará los criterios, procedimientos y plazos para la solicitud y autorización de nuevas unidades, así como para la supresión o transformación de las unidades ya existentes, en caso de que se modifiquen las circunstancias que motivaron su habilitación.

Decimoséptimo. Calendario de aplicación

La presente resolución tendrá efectos durante el curso escolar 2017-2018.

Decimooctavo. Disposiciones supletorias

En todos aquellos aspectos no regulados en esta resolución que afecten a la organización y funcionamiento de las unidades específicas de comunicación y lenguaje, serán subsidiarias las disposiciones referentes a los centros de educación infantil, educación primaria y educación secundaria obligatoria.

València, 25 de julio de 2017.- El secretario autonómico de Educación e Investigación: Miquel Soler Gracia.